

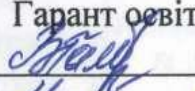
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ

Кафедра ґрунтознавства та агрохімії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 Гамаюнова В.В.

« 11 » 03 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Часткове ґрунтознавство»

Галузь знань 20 «Аграрні науки та
продовольство»
Спеціальність 201 «Агрономія»

Освітньо-професійна програма «Агрономія»
Освітній ступінь «Доктор філософії»
Семестр 3-й
Форма здобуття освіти (денна або заочна)
Викладачі Чорний С.Г., д.с.-г.н, професор, ,
s.g.chorny@gmail.com

Розглянуто на засіданні кафедри ґрунтознавства та агрохімії

Протокол № 7 від «6» 03 2020 року.

Завідувач кафедри

 Чорний С.Г.

Схвалено науково-методичною комісією факультету агротехнологій.

Протокол № 7 від «10» 03 2020 року.

Голова науково-методичної комісії

 Манушкіна Т.М.

Схвалено на засіданні вченої ради факультету агротехнологій.

Протокол № 9 від «11» 03 2020 року.

Голова вченої ради

 Дробітько А.В.

Миколаїв
2020

1. Призначення навчальної дисципліни	<p>Дисципліна «Часткове ґрунтознавство» вивчає принципи діагностики та класифікації ґрунтів, закономірності їх поширення, морфологічні особливості основних типів ґрунтів України, а також принципів охорони й раціонального використання ґрунтових ресурсів.</p> <p>Основним завданням дисципліни є здобуття теоретичних і практичних знань та практичних умінь з походження ґрунтів, їх класифікації для оцінки виробничих можливостей кожного ґрунту як природного тіла і засобу виробництва.</p> <p>Поглиблене вивчення дисципліни дає можливість розкрити сутність впливу природних умов на ґрунтоутворення, основні ґрунтоутвірні процеси та ґрунти, які утворюються під їх дією, оволодіти закономірностями поширення, агрохімічними характеристиками та шляхами поліпшення ґрунтів, засвоїти теоретичні та практичні основи номенклатури, таксономії та діагностики ґрунтів.</p>
2. Мета навчальної дисципліни	<p>Раціональне і ефективне використання природних ресурсів є однією з головних проблем народного господарства кожної країни. Це обумовлено тим, що природні ресурси доступні для швидкого засвоєння, дають найбільший економічний ефект. Одне з провідних місць займають питання раціонального використання землі, що неможливе по суті без знання ґрунтів як основного засобу виробництва в народному господарстві та головного засобу в сільському господарстві.</p> <p>Україна відома в світі завдяки родючим ґрунтам. Кожний ґрунт, а їх в Україні більше 800 видів, характеризується своєю генетичною природою і, головне, родючістю. Тому в ході дослідження ґрунтів потрібно передусім добре знати всі ґрунти України: їх номенклатуру, таксономію, діагностику для визначення продукційних і репродукційних можливостей кожного ґрунту різних природних (ландшафтних) зон України.</p>
3. Компетентності	ФК 39.1 – 39.5
4. Заплановані результати навчальної дисципліни	

<p>знати:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • сутність діагностики впливу природних умов на генезу ґрунтів і родючість, • основні ґрунтоутворні процеси і ґрунти, які утворюються під їх дією, • генезис конкретних ґрунтів, • поширення ґрунтів, • основні принципи генетичної класифікації ґрунтів і нові підходи класифікації ґрунтів на еколого-субстанційній основі, • основні критерії виділення таксономічних одиниць генетичної класифікації і діагностики ґрунтів, • одиниці ґрунтово-географічного районування і принципи їх виділення, • характеристику ґрунтів, • шляхи підвищення родючості ґрунтів, • раціональне використання ґрунтів.
<p>вміти:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • складати систематичний (номенклатурний) список ґрунтів конкретної території, різних господарських об'єднань, • чітко діагностувати і виділяти таксономічні одиниці ґрунтів конкретного систематичного списку, • визначати виробничі можливості (рівень родючості) кожного таксону ґрунту, • визначати шляхи раціонального використання ґрунтового покриву конкретної території господарювання, • володіти методами польової, хімічної, біологічної, фізичної, біогеохімічної, палеопедологічної діагностики ґрунтів, • самостійно діагностувати ґрунти у природі і виготовляти карти ґрунтів різного масштабу, • вміти аналізувати і робити висновки відносно впливу фізико-географічної обстановки на утворення ґрунтів та їх родючості, • оцінювати вплив чинників довкілля та виробничої діяльності людини при діагностиці ґрунтів.

5.Опис дисципліни	навчальної	Всього 120/4,0 годин/кредитів за навчальним планом, з них: - лекції - 14 годин - практичні заняття - 14 годин - самостійна робота – 64 години -консультації – 28годин			
Календарний план*					
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин			
		лк	пз	сам. робота	
1.	Ґрунтотворний процес	2	2	8	
2	Класифікація та номенклатура ґрунтів	2	2	8	
3	Сучасні методи діагностики ґрунтів.	2	2	8	
4	Закономірності географічного поширення ґрунтів. Ґрунти Українського Полісся та Лісостепової зони.	2	2	10	
5	Ґрунти лісостепової та степової зон. Ґрунти гірських областей.	2	2	10	
6	Азональні ґрунти	2	2	10	
7	Охорона ґрунтів.	2	2	10	
Всього		14	14	64	
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу					

6. Порядок та критерії оцінювання	<p>Поточний контроль знань здійснюється шляхом усного опитування на лабораторно-практичних заняттях, письмового тестування, тестування за допомогою ПЕОМ, а оцінювання виконується за бальною методикою ЄКТС. Проте підсумковий контроль – шляхом проведення заліку в усній формі по питаннях, що розглядаються і затверджуються на засідання кафедри. Оцінювання виконується за бальною методикою ЄКТС. Студенти, які набрали впродовж семестру 60 кредитів одержують залік без його складання, в той час як в іншому випадку залік складається й набрані кредити додаються до таких семестрових. По закінченню семестру студент допускається до заліку за таких підстав:</p> <ul style="list-style-type: none"> - набрано 36 семестрових кредитів; - при набраних кредитах є бажання поліпшити рейтинг й оцінку. <p>Зарахування пропущених занять здійснюється після їх відпрацювання з НПП за розкладом консультацій.</p>				
Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти					
Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
		min	max	min	max
<p>1. Аудиторна робота в т.ч.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Навчальні заняття (підготовка та виконання) - Виконання індивідуальних завдань (ОР, реферат, РГР, РР та ін.) - Модульний (змістово-модульний) контроль - наукова робота <p>2. Самостійна робота в т.ч.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опитування - тестування 	<p>15</p> <p>3</p> <p>12</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>0,60</p> <p>0,665</p> <p>1,165</p> <p>11</p> <p>16</p> <p>8</p>	<p>1,20</p> <p>1,33</p> <p>2,33</p> <p>20</p> <p>20</p> <p>10</p>	<p>9</p> <p>2</p> <p>14</p> <p>11</p> <p>16</p> <p>8</p>	<p>18</p> <p>4</p> <p>28</p> <p>20</p> <p>20</p> <p>10</p>
Якщо формою підсумкового контролю є екзамен, то					
Разом				36	60
Залік				24	40
Разом по дисципліні				60	100
Якщо формою підсумкового контролю є залік, то					
Разом по дисципліні				60	100
Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу					
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою			
		для екзамену, курсової роботи (проекту), звіту з практики, диференційованого заліку	для заліку		

90 – 100	A	«5» – відмінно	зараховано
75 – 89	BC	«4» – добре	
60 – 74	DE	«3» – задовільно	
35 – 59	FX	«2» – незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	«2» – незадовільно з обов'язковими повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковими повторним вивченням дисципліни
7. Політика курсу		<p>Основні принципи проведення занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку; - усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; - різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді; - курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання; - протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково. 	
8. Інформаційні джерела		<p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лактіонов М.І. Агрогрунтознавство: навч. посіб. / М.І. Лактіонов // Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х. : Видавець Шуст А. І., 2001. – 156 с. 2. Гринь Г.С. Полевая диагностика почв / Г.С. Гринь. 	

- Х. : ХСХИ, 1974. – 222 с.
3. Грунтознавство: підруч./ Д.Г. Тихоненко, М.О. Горін, М.І. Лактіонов та ін.; за ред. Д.Г. Тихоненка. – К. : Вища освіта, 2005. – 703 с.
  4. Крупский Н.К. Атлас почв Украинской ССР / Н.К. Крупский, М.И. Полупан. – К.: Урожай, 1979. – 159 с.
  5. Назаренко І.І. Грунтознавство: підруч. / І.І. Назаренко, С.М. Польчина, В.А. Нікорич. – Чернівці: Книги-XXI, 2004. – 400 с.
  6. Позняк С.П. Грунтознавство і географія ґрунтів : підруч. / С.П. Позняк. – Львів : Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка. – Ч. 2. – 2010. – 284 с.
  7. Практикум з грунтознавства: навч. посіб.; за ред. Д.Г. Тихоненка і В.В. Дегтярьова. – [6-те вид., переробл. і допов.]. – Х. : Майдан, 2009. – 447 с.
  8. Тихоненко Д.Г. Грунтознавство часткове: навч. посіб. / Д.Г. Тихоненко. – Х. : ХНАУ, 2000. – 185 с.
  9. Тихоненко Д. Г. Еволюція ґрунтів / Д. Г. Тихоненко. – Х. : ХНАУ, 2011. – 73 с.
  10. Тихоненко Д.Г. Класифікація ґрунтів: лекція / Тихоненко Дмитро Григорович / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2009. – 59 с.
- Додаткова**
1. Картографія ґрунтів / під ред. проф. Д. Г. Тихоненко; укладач М. О. Горін. – Х., 2001. – 320 с.
  2. Кіт М. Г. Морфологія ґрунтів : навч. посіб. / М. Г. Кіт. – Львів : Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – 227 с.
  3. Крикунов В. Г. Почвы УССР и их плодородие / В. Г. Крикунов, Н. И. Полупан. – К. : Вища шк., 1987. – 320 с.
  4. Муха В. Д. Агрочвоведение : учеб. / В. Д. Муха. – М. : Колос, 1994. – 527 с.
  5. Панків Зіновій. Земельні ресурси : навч. посіб. / Зіновій Панків. – Львів: Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – 271 с.
  6. Позняк С. П. Чинники ґрунтоутворення: підручник / С. П. Позняк, Є.Н. Красєха. – Львів : Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2007. – 314 с.
  7. Почвоведение : учебное для ун-тов [в 2 ч.] / под ред. В. А. Ковды, Б. Г. Розанова. – Ч. 1: Почва и почвообразование / [Г. Д. Белицина, В. Д. Василевская, Л. А. Гришина и др.]. – М. : Высш.

	<p>шк., 1988. – 400 с.</p> <p>8. Почвоведение : учебное для ун-тов. [в 2 ч.] / под ред. В. А. Ковды, Б. Г. Розанова. – Ч. 2: Типы почв, их география и использование / [Л. Г. Богатярев, В. Д. Василевская, А. С. Владыченский и др.]. – М. : Высш. шк., 1988. – 368 с.</p> <p>9. Почвоведение : учебник и учеб. пособие для высш. с.-х. учеб. заведений / Коллектив авторов; под ред. И. С. Кауричева. – М. : Колос, 1989. – 719 с.</p>
9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами	Передбачено використання індивідуальної форми навчання для здобувача за допомогою оболонки Moodle (https://moodle.mnau.edu.ua).
10. Доступ до матеріалів навчання	https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=1778#section-2

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

Завідувач кафедри

 _____
 (підпис)

Чорний С.Г.

